

به نام خداوند خلی بزرگ

بازرسی موثر ایمنی در محیط کار

مقدمه

بازرسی موثر ایمنی و بهداشت حرفه ای، یکی از ابزار مهم پیشگیری از بروز حوادث بوده که در برنامه ایمنی و بهداشت حرفه ای جایگاه ویژه ای دارد. بکارگیری بازرسان آموزش دیده و توانمند در یک فرایند بازرسی برنامه ریزی شده آسیبها و حوادث شغلی را کاهش خواهد داد. همچنین یک برنامه موثر بازرسی ، ارتباط و روحیه کارکنان را ارتقا خواهد داد و در دراز مدت ، کاهش در هزینه های کارفرما را به دنبال خواهد داشت.

بسیاری از اوقات، مهمترین عاملی که موجب شناسایی و ثبت شرایط ناایمن می شود همین بازرسی می باشد. البته ممکن است تمرکز محدود روی بازرسی باعث شود تا سایر جنبه های پیشگیرانه از جمله اعمال ناایمن و عوامل انسانی نادیده گرفته شود. به علاوه معمولاً کارگران و سرپرستان از آمدن بازرسان به محیط کار باخبر می شوند و در نتیجه تدارکاتی قبل از رسیدن بازرسان فراهم می کنند که این به این معنی است که اغلب محیط کار در یک شرایط صوری از سوی بازرسان دیده می شود. در نتیجه بازرسان قادر نخواهد بود شرایط واقعی که می تواند منجر به بروز حادثه یا مصدومیت گردد را مشاهده کنند. اگر می خواهید کار تیم بازرسی شما موثر باشد آنها باید محیط کار را در شرایط روزانه آن بازدید کنند. به عبارت دیگر آنها باید فعالیت ها و شرایطی که باعث حوادث و مصدومیت ها می شود را ببینند.

یک برنامه بازرسی باید مراحل برنامه ریزی، آماده سازی و آموزش را طی نماید. برای اینکه بازرسان بتوانند کارشان را به خوبی انجام دهند آنها باید قبلاً آموزش دیده باشند که چه چیزی را مشاهده کنند و دنبال چه چیزی بگردند. باید یک سیستم هدایت در محل برای حفظ انسجام بازرسی وجود داشته باشد. امکانات

ثبت و گزارش کمبودها به مدیریت، کمیته ایمنی و سرپرستان وجود داشته باشد. در نهایت سیستم باید شرایطی را فراهم کند که رفع کمبود های تعیین شده مورد پیگیری و پایش قرار گیرد.

بازرسی محیط کار به پیشگیری از جراحات و بیماریها کمک می کند. بازرسی ها قادر خواهند بود با استفاده از معاینه منتقدانه محیط کار ، زمینه شناسایی و و ثبت مخاطرات و در نهایت تعیین اقدامات اصلاحی را فراهم آورند. وجود کمیته های ایمنی و بهداشت حرفه ای می تواند به نحوه برنامه ریزی، اداره ، ثبت گزارشات و پیگیری بازرسی ها کمک کند. بازرسی منظم محیط کار، بخش مهمی از یک برنامه جامع ایمنی و بهداشت شغلی را تشکیل می دهد.

هدف بازرسی چیست؟

به عنوان بخش مهمی از یک برنامه ایمنی و بهداشت، محیط های کاری بایستی مورد بازرسی قرار گیرند. بازرسی ها به این جهت اهمیت دارند که اجازه انجام موارد زیر را فراهم می نمایند :

۱. گوش دادن به نگرانی کارگران و سرپرستان
۲. به دست آوردن درک بهتر از مشاغل و وظایف
۳. شناسایی خطرات بالفعل و بالقوه
۴. تعیین علل اصلی خطرات
۵. پایش کنترل مخاطرات (تجهیزات حفاظت فردی، کنترل های مهندسی، خط مشی ها و روشهای انجام امور)
۶. توصیه جهت انجام اقدامات اصلاحی

برنامه ریزی برای بازرسی:

بازرسی ایمنی و بهداشت حرفه ای نیازمند برنامه ریزی است. داشتن سیاستها و روشهای کاری کافی توسط کارفرمایان در ایجاد برنامه بازرسی ایمنی اهمیت زیادی دارد. باید مسئولیت ها تعیین شود و مشخص شود که بازرسان چه کسانی هستند و چه موقع قرار است بازرسی انجام شود. اولین تمرکز این برنامه باید بر پیشگیری از حوادث مبتنی بر بهبود شرایط ایمن و حذف پتانسیل های ایجاد مخاطرات در محیط کار باشد. در یک برنامه خوب بازرسی باید آیتم های مورد بازرسی به درستی تعیین شده باشد و استاندارد

بهبود شرایط محیط کار توسط کارگران و سرپرستان نیز تدوین گردد. برنامه بایستی مشتمل بر سیستمی باشد که بازرسی های انجام شده را ثبت نموده و این اطمینان را ایجاد کند که کلیه اشکالات مشخص شده توسط فردی که توانایی اعمال تغییرات ضروری در محیط کار را دارد مرتفع می گردد. برای کسب اطمینان از پیگیری و رفع نواقص بایستی از یک سیستم پیگیری مبتنی بر کمیته ایمنی و مدیریت بهره برد. هنگامی که برنامه بازرسی استقرار می یابد. بعد از استقرار سیستم بازرسی، بایستی روش پایش آن نیز در برنامه ایمنی لحاظ گردد.

مراحل اصلی یک برنامه موثر بازرسی ایمنی	
<ul style="list-style-type: none"> • بازرس چه کسی است؟ • چند مرتبه باید بازرسی انجام شود؟ • چه جاها/ چیزهایی باید بازرسی شود؟ 	تدوین استانداردها
<ul style="list-style-type: none"> • آیا بازرسی روتین انجام می شود یا بازرسی خاص • بازرسان به دنبال شرایط ناامن می گردند یا رفتار ناایمن؟ 	بازرسی
<ul style="list-style-type: none"> • چه اصلاحی باید انجام شود؟ • مسئول انجام اقدامات اصلاحی کیست؟ • زمان انجام اقدام اصلاحی؟ 	اصلاح شرایط و رفتار ناایمن
<ul style="list-style-type: none"> • آیا گزارش بازرسی نوشته شده است؟ 	مستند سازی بازرسی
<ul style="list-style-type: none"> • آیا کلیه موارد نیازمند اصلاحی ثبت شده در گزارش بازرسی مرتفع شده اند؟ 	پیگیری بازرسی

بازرسی ها بر اساس چه استانداردهایی باید انجام شود؟

برای اجرای قوانین و دستورعمل های قانونی کارگاهها از نظر شرایط ناایمن، اقدامات ناایمن و روشهای کارمورد بازرسی قرار می گیرند. این بازرسی ها حداقل ملزومات عمومی کار را پوشش می دهند اما کارفرمایان برای شناسایی شرایط و روشهای کاری و اعمال کارگران نیازمند جزئیات بیشتری در این خصوص می باشند. کارفرمایان بایستی استانداردهای داخلی و روشهای کاری خودشان را با استفاده از دستورعمل های نظارتی و استانداردهای تولیدکنندگان بهبود بخشند. همچنین آنان باید روشهای انجام کارهای خطرآفرین که منجر به رویارویی کارگران با شرایطی از قبیل لاک اوت، کار در فضاهای بسته و روشهای کاری اضطراری گردد را بهبود بخشند. کارفرمایان باید شرایط و شیوه های ایمن کاری را حفظ کنند.

انجام یک بازرسی موثر تا حد زیادی به توانایی بازرس در شناسایی مخاطرات بستگی دارد. بازرسان بایستی به مراجعی دسترسی داشته باشند که در طول بازرسی آن را پیگیری نمایند.

انواع بازرسی:

- درحین عملیات
- قبل از شروع عملیات
- دوره ای

بازرسی های حین عملیات به عنوان بخشی از مسئولیت شغلی توسط کارگران و سرپرستان مورد استفاده قرار می گیرد. این بازرسی ها شرایط خطرآفرین را به طور مداوم شناسایی نموده و در صورت مشاهده اشکالات یا خودشان نسبت به رفع مشکل اقدام می کنند یا اینکه آن را به مسئولین مربوطه جهت اقدام اصلاحی گزارش می دهند. تکرار اینگونه بازرسی ها متناسب یا با تعداد و شرایط تجهیزات مورد استفاده متغیر است. کنترل روزانه توسط کاربر این اطمینان را ایجاد می کند که تجهیزات مورد استفاده، دارای حداقل ایمنی قابل قبول می باشند.

چک های قبل از شروع عملیات در خصوص تجهیزات و فرآیند های جدید یا تعمیر شده مورد استفاده قرار می گیرد. معمولاً این قبیل بازرسی ها بعد از یک دوره تعطیلی در محیط کار انجام می شود.

بازرسی های دوره ای شامل بازرسی های منظم و برنامه ریزی شده اجزای مهم تجهیزات و سیستم هایی است که دارای پتانسیل بالا از نظر ایجاد صدمات و بیماری هستند. اینگونه بازرسی ها اغلب بخشی از روشهای تعمیرات و نگهداری پیشگیرانه یا برنامه کنترل مخاطرات محسوب می شوند. بر اساس مقررات بعضی از تجهیزات از قبیل آسانسورها، دیگ های بخار، شیرهای کنترل فشار و خاموش کننده ها بایستی در فواصل زمانی منظم به صورت دوره ای توسط افراد واجد صلاحیت مورد بازرسی قرار گیرند.

اعضای تیم بازرسی چه کسانی هستند؟

بدیهی است که اعضای کمیته ایمنی و بهداشت کار بهترین گزینه ها برای عضویت در تیم رسمی بازرسی هستند بخصوص اگر آموزشها و گواهینامه های مربوطه را داشته باشند. معیارهای دیگر برای انتخاب تیمی بازرسی شامل موارد زیر می باشد:

- داشتن دانش و اطلاعات در زمینه مقررات و روشهای کاری
- داشتن دانش و اطلاعات در زمینه پتانسل خطرات
- داشتن تجربه در زمینه روشهای پیچیده کاری
- ممکن است در محیط های کاری بزرگ ، بیش از یک تیم بازرسی مورد نیاز باشد که در این صورت هر تیم محدوده مشخصی برای بازرسی خواهند داشت.

همچنین از مهندسان، پرسنل تعمیرات و نگهداری، متخصصان ایمنی و بهداشت حرفه ای، سرپرستان و مدیران و کارگران به منظور کمک در جنبه خاصی از بازرسی یا توضیح در خصوص تجهیزات و فرایندها استفاده می شود. این افراد بازرسی را به عنوان بخشی از وظایف روزانه خود انجام می دهند. بازرسان رسمی علاوه بر انجام بازرسی های روتین ، بایستی صحت عملکرد بازرسان غیر رسمی که ممکن است شامل کلیه پرسنل گردد را نیز مورد بررسی و پایش قرار دهند.

نقش مدیریت در بازرسی :

مدیریت سازمان بایستی همواره التزام خود را به برنامه های مرتبط با فرایند بازرسی ایمنی نشان دهد. یکی از راههای نشان دادن این التزام عضویت وی در تیم رسمی بازرسی می باشد. مدیریت باید گزارشات

بازرسی را مورد بررسی قرار دهد تا اطمینان یابد که اقدامات اصلاحی گزارش شده به درستی انجام شده است.

نقش سرپرستان در بازرسی:

اینکه سرپرستان نیز می توانند عضو تیم رسمی بازرسی باشند یا خیر به شرایط محیط کار بستگی دارد. سرپرستان در خصوص پیشگیری از حوادث و جراحات مسئولیت دارند. آشنایی با کارگران، تجهیزات و محیط کار از نقاط قوت عضویت سرپرستان در تیم بازرسی می باشد. از طرف دیگر، آشنایی با محیط کار می تواند یک نقطه ضعف نیز محسوب شود زیرا می تواند با بی طرفی سرپرست تداخل داشته باشد. همچنین ممکن است سرپرست دید منتقدانه ای نسبت به گزارش بازرسی داشته باشد. در این صورت تیم بازرسی مجاز به عدم گزارش مخاطرات نیست. با حفظ بی طرفی، همکاری دوستانه و در عین حال عادلانه داشته باشید.

سرپرستان و سرکارگران در خصوص سلامت و ایمنی پرسنل خود مسئول هستند و بایستی هر وقت از محدوده تحت پوشش خود عبور می کنند همزمان محیط را نیز بازرسی کنند و مداوماً مراقب خطرات باشند. آنها باید اطمینان کسب کنند که کارگران تحت سرپرستی آنها کنترل های عملیاتی در هر وقت و هر جا به درستی انجام می دهند.

تیم رسمی بازرسی بایستی قبل از بازرسی جهت کسب اطلاعات با سرپرست تماس گرفته اما سرپرست نباید مانند یک راهنمای تور عمل کند. قبل از ترک محیط مورد بازرسی نیز حتماً با سرپرست مشورت کنید و او را در خصوص توصیه ها توجیه کنید. کلیه اشکالاتی که سرپرست آنها را سریعاً مرتفع می نماید را گزارش کنید. اینگونه موارد را به عنوان اشکالات رفع شده در گزارش بازرسی ثبت کنید. این مسئله به عنوان یک ارتباط برد-برد برای تیم بازرسی و سرپرست محسوب شده و همچنین می تواند موجب شفافیت سوابق و به عنوان یک یادآور برای کنترل شرایط در بازرسی های بعدی عمل می کند.

نقش کارگران در بازرسی :

هر چند کارگران می توانند عضو کمیته ایمنی و بهداشت حرفه ای و همچنین تیم بازرسی ایمنی باشند اما مسئولیت اصلی آنان در خصوص بازرسی ایمنی چیز دیگری است. مسئولیت اصلی کارگران بازرسی قبل

از شروع به کار می باشد. این بازرسی بخش مهمی از برنامه پیشگیری از حوادث شغلی محسوب می گردد. کارگران بایستی محیط کارشان را به دقت مورد بازرسی قرار دهند و زمانی شروع به کار کنند که مطمئن شوند در اثر انجام کار صدمه ای نخواهند دید. این بازرسی ممکن است در حد یک بازدید گذرا باشد یا اینکه مشتمل بر کنترل دقیق یک ابزار یا ماشین قبل از شروع به کار باشد.

بازرسان ایمنی واجد شرایط :

بازرسی ایمنی بایستی توسط افراد از بین کارکنان انجام شود که با محیط مورد بازرسی و فرایندهای کاری آن آشنایی داشته باشند. این بازرسان دستورعمل سیستم بازرسی محیط کار را دریافت نموده و اطلاعات کافی در خصوص استانداردهای تدوین شده محیط کار مورد نظر داشته باشند. گاهی اوقات بازرسان مناطقی خارج از حوزه بازرسی خود را نیز مورد بازرسی قرار می دهند. به عنوان مثال در بعضی از محیطهای کاری سرپرستان کارگاههای همجوار، مناطق یکدیگر را مورد بازرسی قرار می دهند. در برنامه بازرسی به شیفت های عصر و شب نیز بایستی توجه کافی شود تا در دوره بازرسی فراموش نشوند.

محدوده بازرسی:

هر بازرسی باید پاسخی برای چه کسی؟ چه؟ کجا؟ کی؟ و چگونه داشته باشد. به مواردی که منجر به شرایط ناایمن و ناسالمی از قبیل استرس ، لباس ، ارتعاش، حرارت، خوردگی ، واکنشهای شیمیایی و استفاده ناصحیح توجه خاص داشته باشید. سرتاسر محیط کار، حتی محیط هایی از قبیل پارکینگ ها، استراحتگاهها، انبار ملزومات اداری و اطاقهای قفل شده که در شرایط معمولی کاری در آن انجام نمی شود را در هر نوبت مورد بازرسی قرار دهید

عناصر محیط کار:

تمام عناصر تشکیل دهنده محیط کار شامل محیط ، تجهیزات و فرایندها را مورد توجه قرار دهید. مخاطراتی از قبیل سروصدا، ارتعاش، روشنایی، درجه حرارت و تهویه از جمله عناصر محیطی هستند. مواد ، ابزارها

و دستگاههای تولید کننده محصولات یا خدمات عنصر تجهیزات را تشکیل می دهند. فرایند یک سری وظایف و عملیاتی است که کارگران در مواجهه با سایر عناصر از خود بروز می دهند.

انواع مخاطرات محیط کار :

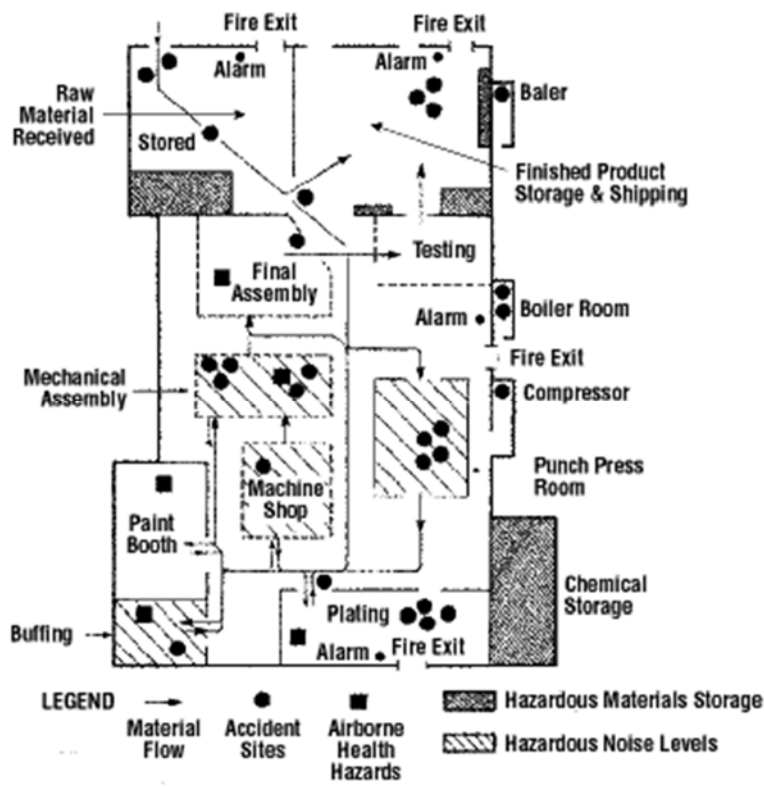
- خطرات ایمنی: از قبیل حفاظهای ناقص ماشین آلات، شرایط نا امن محیط کار ، اعمال نایمن در محیط کار
- خطرات بیولوژیک ناشی از موجوداتی از قبیل ویروس ها، باکتری ها ،قارچ ها و انگل ها
- خطرات شیمیایی ناشی از مواد در حالتهای جامد،مایع ، بخار، گاز، گردوغبار ، فیوم و مه
- خطرات ارگونومی ناشی از نیازهای آناتومی، فیزیولوژیکی و روانی کارگر از قبیل حرکات تکراری و نیازمند صرف نیروی زیاد، ارتعاش، درجه حرارت بالا، پوسچر نامناسب به جهت روش های کاری ، ایستگاههای کاری، ابزار و تجهیزات نامناسب
- خطرات فیزیکی ایجاد شده در اثر سروصدا،ارتعاش،انرژی،شرایط جوی،گرما ،سرما ،جریان الکتریسیته، اشعه و فشار

اطلاعات مورد نیاز جهت بازرسی :

- پلان های چیدمان اولیه که نشان دهنده تجهیزات و موارد مصرفی باشد.
- جریان فرایند
- اطلاعات مواد شیمیایی
- انبارها
- نیروی کار،شيفت ها و سرپرستان
- قوانین ومقررات محیط کار
- روشهای کاری و شیوه های ایمن انجام کار
- مشخصات خط تولید

- تجهیزات حفاظت فردی
- کنترل های مهندسی
- روشهای عملیات اضطراری شامل آتش نشانی و امداد و نجات
- حوادث و گزارشات تحقیق مربوطه
- گزارش شکایات کارگران در خصوص خطرات خاص در محل کار
- توصیه های کمیته ایمنی و بهداشت
- بازرسی های قبلی
- روشها و برنامه های مربوط به تعمیر و نگهداری
- گزارشات بازرسی ناظران و سایر ممیزان خارجی (بیمه، شرکتهای بزرگ)
- گزارشات پایش (سطوح مخاطرات شیمیایی، فیزیکی و بیولوژیکی)
- گزارشات مربوط به شرایط کاری غیرمعمول
- اسامی اعضای تیم بازرسی و کلیه کارشناسان فنی کمک کننده

نمای کلی محیط کار

نقشه استقرار ماشین آلات و پلان طبقات را برای طراحی نمای محیط کار مورد استفاده قرار دهید. محیط های کاری را بر مبنای فرایند تقسیم بندی کنید. کلیه فعالیتها را در نظر داشته باشید و موقعیت ماشین آلات، تجهیزات و مواد را شناسایی کنید. مسیر حرکت مواد و کارگران را نمایش دهید و جایگاه کانال های هوا، راهروها، راه پله ها، آلام ها و خروجی های اضطراری را مشخص کنید. تصویر زیر نمای کلی یک طبقه فرضی می باشد:

اگر محیط کار وسیع است چندین دیاگرام را مورد استفاده قرار دهید. بر روی انواع مخاطرات در محیط های مختلف تمرکز کنید. اگر مواد شیمیایی خطر اصلی می باشد مطمئن شوید که دیاگرام شما بر روی خطرات شیمیایی تاکید دارد. در خصوص سایر مخاطرات از قبیل سروصدا و روشنایی نیز به همین گونه عمل کنید. با استفاده از علائم، محتوی دیاگرام را در زیر آن شرح دهید. مراحل هر عملیات را توصیف کنید. توضیحات کارگران و سرپرستان را مدنظر قرار دهید زیرا آنان بیش از هرکس دیگری با محیط کار آشنا هستند.

در بازرسی چه چیزهایی را باید ببینیم؟

برای بهبود راهنماها و چک لیست ها به موارد زیر توجه کنید:

- لی اوت یا ارایش شغل یا ایستگاه کاری (فضایی که فعالیت شغلی در آنجا انجام می شود).

- ساختمان و اسکلت
- نقشه چیدمان تجهیزات و ماشین الات در طبقه همکف
- دوره تعمیرات و شیفت های کاری
- زمان های راه اندازی و خاموش کردن
- مواد خطرناک مورد استفاده
- انباری ها
- خروجیها

در بازرسی به دنبال چه چیزهایی باید بگردیم"

- الزامات قانونی (قوانین ایمنی و بهداشت حرفه ای ،قوانین آتش نشانی ، مخازن تحت فشار ،دستگاههای بالابر
- دستورعمل ها و مقررات شرکت
- دستورعمل ها و مشخصات تولید کننده (جرثقیل ها، مراقبت و روشهای کاری)
- تجهیزات حفاظت فردی (کلاه های ایمنی، کفش ها ، دستکش ها، ماسک ها ، قفل ها
- کنترل های مهندسی (تهویه ، حفاظ ها)
- واکنش های اضطراری (آتش – تخلیه اضطراری)
- خدمات و الزامات کمکهای اولیه

در ضمن مشکلات شناخته شده محیط را بررسی نموده و سوابق زیر را مورد بازنگری قرار دهید:

- تحقیقات مربوط به حوادث
- مستندات سوابق کمکهای اولیه
- شکایات کارگری و گزارش مخاطرات در محیط کاری
- توصیه های کمیته ایمنی و بهداشت
- بازرسی های قبلی
- گزارشات تعمیر و نگهداری
- کنترل های اتخاذ شده

لیست تجهیزات :

انواع ماشین آلات و تجهیزات موجود را لیست کنید. برگه های اطلاعات ایمنی فنی و راهنماهای ایمنی تولید کنندگان را مرور کنید. سوابق محیط کار را به دقت مطالعه کنید تا با قابلیت ایجاد صدمات و بیماری توسط تجهیزات بیشتر آشنا شوید.

لیست مواد شیمیایی:

مواد شیمیایی مورد استفاده در محیط کار و همچنین محل دسترسی به برگه های اطلاعات ایمنی مواد را تعیین کنید. همچنین مشخص نمایید که آیا منابع بالقوه و بالفعل مواجهه با مواد شیمیایی به خوبی کنترل شده اند. اطمینان پیدا کنید که کلیه کارگران آموزش های مربوط به حمل مواد شیمیایی را فرا گرفته اند. همچنین در خصوص اینکه کلیه مواد شیمیایی بر اساس سیستم اطلاعات مواد خطرناک محیط کار (WHMIS) برچسب گذاری شده اند بررسی نمایید.

چک لیست ها:

بسیاری از شرکتها برای اینکه بازرسی هایشان همیشه جامع و نامتناقض باشد از چک لیست استفاده می کنند. یک چک لیست مناسب به شغل مورد بازرسی اختصاص داشته و در کنار آن رهنمود هایی در زمینه استانداردهای مختلف مورد انتظار در مکان مورد نظر ارائه می دهد. به عبارت دیگر چک لیست به بازرس می گوید که چه چیزی را ببیند و دنبال چه چیزی بگردد؟

چک لیستها باعث شفاف سازی مسئولیتها در بازرسی و کنترل فعالیتهای بازرسی شده و گزارشی از بازرسی را برای ما آماده می کند. هرچند چک لیستها یافتن و ثبت نقطه ای مخاطرات را فراهم می کنند اما باید مراقبت بود که تمرکز تیم بازرسی بر روی جزییات چک لیست به حدی نباشد که موجب بی توجهی به سایر شرایط خطرناک شود. از چک لیست ها به عنوان مبنای کار استفاده کنید. از چک لیست های نمونه

به عنوان یک راهنمای برای بهبود چک لیست های محل کار خود بهره مند شوید. چک لیستهای نمونه ارائه شده در قسمت زیر حاوی کلیه ایت‌های کاری نمی باشند. بهترین چک لیست برای محیط کار شما باید به صورت اختصاصی و متناسب با نیازمندیهای خاص محیط کار شما تهیه شود. به هر حال توجه داشته باشید که در کلیه چک لیستها بایستی فضای مناسب برای امضای بازرس و تاریخ بازرسی وجود داشته باشد.

در مراحل طرح ریزی هر چک لیست بایستی به نقشه طبقات رجوع کرد. در این نقشه ها موقعیت حوادث گذشته، مناطق پرخطر ایمنی و بهداشتی و سایر اطلاعات مرتبط به روشنی مشخص شده باشد.

نمونه چک لیست بازرسی اطلاعات عمومی:

موضوع / منطقه	مثالها
۱- محیط کار	گرد و غبار، گازها، فیومها، اسپری ها، روشنایی ، سروصدا، تهویه
۲- ساختمان ها	پنجره ها، درها، طبقات، پله ها، سقف ها ، دیوارها، بالابر
۳- ظروف	سطل ها و محظه های جمع آوری زباله و ضایعات، بشکه ها، سلنדרها ، قوطی ها و ...
۴- الکتریکی	سوئیچ ها، کلیدها، کابل ها، رساناها، اتصالات، ارتینگ، قطع کننده ها
۵- تجهیزات حفاظتی آتش	خاموش کننده ها، شلنگ ها، هیدرانتها، اسپینکلرها، آلامها

آچار، پیچ گوشتی، ابزارهای قدرتی، ابزارهای انفجاری	۶- ابزار دستی
مواد قابل اشتعال، قابل انفجار، اسیدی، بازی، سمی	۷- مواد خطرناک
نوار نقاله ها، بالابرها، قیف ها وسیلوها، جرثقیل ها	۸- حمل و نقل مواد
کلاههای ایمنی، عینکهای حفاظتی، تجهیزات حفاظت تنفسی،	۹- تجهیزات حفاظت فردی
دیگ های بخار، مخازن، لوله کشی ها، شلنگ ها، کوبلینگ ها، شیرها	۱۰- تجهیزات تحت فشار
دستگاههای آسیاب، شکل دهی، ماشین آلات برش، دریلها و سوراخ کننده، دستگاههای پرس و تراشکاری	۱۱- تجهیزات تولید
نردبان ها، داربست ها، سکوها، جایگاههای کار در ارتفاع	۱۲- تجهیزات پشتیبانی پرسنل
موتورها، الکتروموتورها، کمپرسورها،	۱۳- تجهیزات انتقال نیرو
قفسه ها، سطل ها، کابینت ها، کمد ها، محوطه ها و طبقات	۱۴- تجهیزات انبار
راهروها، رمپ ها، اسکله ها، راه های خودرو	۱۵- گذرگاهها، راهها و پیاده روها
حفاظ چرخ دنده، قرقره ها، ایستگاه های کار، حفاظ ها، نرده ها، درایوها، زنجیرها	۱۶- حفاظ های حفاظتی

سوپاپ ها، سوئیچ اضطراری، قطع کننده ها، سیستم های هشدار دهنده، سوئیچ های محدودکننده، آینه ها، علائم	۱۷- تجهیزات ایمنی
سوئیچ های راه اندازی، مکانیسم های هدایت، کنترل سرعت، کنترل دستی	۱۸- کنترل ها
سیستم های حمل غیر دستی، وسایل چنگش، قلابها، طنابها، زنجیرها و تسمه ها	۱۹- ابزارهای بلندکردن بار
آبخوری، دوش ها، دستشویی ها، چشم شورها، امکانات امدادی و کمکهای اولیه	۲۰- امکانات بهداشتی و کمکهای اولیه

نمونه چک لیست بازرسی اماکن و فضاهای تولید

تاریخ:			نام بازرس/بازرسان:
وضعیت رضایت بخش: (O)			
نیازمند اقدام اصلاحی: (X)			
توضیحات	شرایط	موقعیت	
آموزش			
			آیا برای افراد تازه استخدام آموزش برگزار شده است؟
			آیا آموزش اولیه با موضوع خطرات و حوادث مرتبط با شغل انجام شده است؟
			آیا آموزش مناسب جهت استفاده از تجهیزات حفاظت فردی مهیا شده است؟

			آیا آموزش نحوه استفاده از تجهیزات اضطراری انجام شده است؟
			آیا کارگران از "حق امتناع از انجام روش کاری" آگاه هستند؟
محیط			
			آیا منابعی برای مقابله با شرایط بسیار گرم یا بسیار سرد (آب آشامیدنی، دستکش پوشیده، چکمه های عایق) فراهم شده است؟
			آیا تجهیزات فراهم شده برای شرایط بارندگی و سرما راحت بوده و مجهز به سیستم روشنایی که قادر باشد از مخاطرات جلوگیری کند می باشد؟
			آیا سطوح کاری وضد لغزش برای شرایط با رطوبت بالا ایمن هستند؟
			آیا کارگران با نشانه های کرامپ عضلانی گرمایی، گرمزدگی، سرمازدگی، هیپوترمی آشنایی دارند؟
فرایند کاری			
			آیا حرکات تکراری به درستی انجام شده و اینگونه حرکات به حداقل ممکن کاهش یافته است؟
			آیا برگه های ایمنی مواد شیمیایی در محل های قابل دسترس توسط کلیه پرسنل قرار داده شده است؟
			آیا با نصب علائم و برچسب ها در خصوص مخاطرات هشدار داده شده است؟
			آیا بازرسی و تعمیرات و نگهداری کامیون ها، لیفتراک ها و سایر تجهیزات به درستی انجام می شود؟
			آیا روشهای تگ اوت و لاک اوت گذاری به درستی قرار گرفته و پیگیری شده است؟
			آیا سیستم های تهویه به طور موثر کار می کنند؟
			آیا هودهای به دام اندازی فیوم ها و گردوغبارات به طور موثر کار می کنند؟
			آیا ایستگاههای دوش و چشم شور ایمنی در موقعیت مناسب نصب شده و به خوبی کار می کنند؟
روشهای اضطراری آتش نشانی			
			آیا برای کلیه محیط های کاری، برنامه روشن و اکشن در برابر آتش تدوین شده است؟

			آیا کلیه کارگران با برنامه فوق آشنایی دارند؟
			آیا تمرین ها و مانور ها به طور منظم برگزار می گردد؟
			آیا خاموش کننده ها متناسب با نوع حریق انتخاب شده اند؟
			آیا تعداد خاموش کننده های کافی شغل می باشند؟
			آیا موقعیت قرارگیری خاموش کننده ها به وضوح مشخص می باشد؟
			آیا خاموش کننده ها به درستی نصب شده اند و به راحتی قابل دسترس می باشند؟
			آیا همه خاموش کننده ها به طور کامل شارژ شده و آماده به کار می باشند؟
			آیا خاموش کننده های مواد خاص به وضوح علامت گذاری شده اند؟
استفاده از خروجی ها			
			آیا خروجی ها برای فرار سریع کفایت می کنند؟
			آیا کارکنان دسترسی راحت به خروجی ها دارند؟
			آیا قفل نمودن خروجی ها خودداری شده است؟
			آیا خروجی ها به وضوح علامت گذاری شده اند؟
			آیا خروجی ها و مسیرهای منتهی به آنها مجهز به روشنایی اضطراری هستند؟
انبار و حمل و نقل			
			آیا سکوهای بارگیری، ضربه گیرها، پلکان ها در شرایط مناسبی هستند؟
			آیا چراغهای روشنایی در شرایط خوبی هستند؟
			آیا تمام فضاهای کاری تمیز و عاری از ضایعات است؟

			آیا مواد ذخیره شده به خوبی و با فاصله مناسب انباشته شده اند؟
			آیا ابزارها در مکان مناسب خودشان قرار گرفته اند؟
			آیا ظروف فلزی برای دستمال ها و زباله های روغنی وجود دارد؟
			آیا سطوح طبقات عاری از مواد نفتی و دیگر نشتی ها هستند؟
			آیا جاذب های مناسب برای تمیز نمودن مواد نشت شده در دسترس می باشد؟
			آیا محصولات قابل اشتعال و قابل احتراق به خوبی انبار شده اند؟ به عنوان مثال : آیا مواد با درجه قابل اشتعال درجه ۱ بدور از دیگر انبار ها در انبار های اختصاصی انبار شده اند؟
قفسه های بارگیری و تخلیه			
			آیا پله ها، نرده ها و رمپهای جمع شونده دارای کارایی مناسب هستند؟
			آیا لوله ها و کلیه تجهیزات مرتبط با آنها در شرایط خوب و عاری از نشتی هستند؟
			آیا بازوهای بارگیری به صورت رضایت بخشی کار می کنند؟
			آیا سیستم های پرکن ظروف به درستی کار می کنند؟
			آیا کابل های مهار و اتصال زمین عاری از هرگونه شکستگی و آسیب هستند؟
			آیا اتصالات چفت و بست خوبی دارند؟
			آیا سیمها و تابلوهای برق و ... در شرایط خوبی هستند؟ (بازرسی چشمی)
روشنایی			
			آیا میزان روشنایی برای کار راحت و ایمن کافی هستند؟
			آیا از تابش خیره کننده سیستم روشنایی بر روی سطوح، مانیتورها، صفحات و کیبوردها ممانعت بعمل آمده است؟
			آیا سیستم روشنایی اضطراری کافی بوده و به طور منظم تست می شود؟

حفاظ ماشین آلات

			آیا قسمت های خطر آفرین ماشین آلات به طور کامل حفاظ گذاری شده اند؟
			آیا حفاظ ماشین آلات مطابق استاندارد های مربوطه می باشند؟
			آیا در زمان تعمیرات (که حفاظ های برداشته می شوند) روشهای قفل گذاری به خوبی اجرا می شوند؟

الکتریکی

			آیا در مراحل عملیات، کاربرد، تعمیر و نگهداری ضوابط استاندارد برق رعایت می شود؟
			آیا تمام ماشین ها به خوبی اتصال زمین شده اند؟
			آیا ابزار های دستی اتصال زمین شده اند یا دارای سیستم جداسازی دوبله هستند؟
			آیا درب تابلوهای برق بسته می باشد؟
			آیا در راهروها و مسیرهای خارجی، سیم های سیار در برابر برخورد با وسایل نقلیه و تجهیزات سنگین محافظت شده اند؟
			آیا حتی الامکان از سیم کشی دائمی به جای سیم سیار استفاده شده است؟

ابزارها و ماشین آلات

			آیا راهنمای سازنده کلیه ابزارها و ماشین آلات نگهداری می شود؟
			آیا وسایل برقی دارای استاندارد می باشند؟
			آیا ابزارها برای استفاده کارکنان به خوبی طراحی شده اند؟
			آیا به عنوان بخشی از برنامه معمول کاری، ابزارهای معیوب برچسب گذاری شده و از خط تولید خارج شده اند؟
			آیا برای جلوگیری از خطرات برقی، ابزارها و ماشین ها به خوبی به کار گرفته می شوند؟
			آیا آموزش های مناسب در خصوص نحوه بکارگیری ایمن ابزارها و ماشین ها داده شده است؟

فضاهای بسته

			آیا کلیه دست اندرکاران ، دسترسی لازم به آموزشها و روشهای کاری مربوط به کار در فضاهای بسته را دارند؟ و آیا آموزشها و روشهای کاری مذکور مورد پیگیری قرار می گیرد؟
			آیا ورودی و خروجی ها کفایت می کنند؟
			آیا روشهای کاری مربوط به امداد و شرایط اضطراری استقرار یافته اند؟ (به عنوان مثال بکارگیری ناظران ایمنی آموزش دیده)
نظم و نظافت (Housekeeping)			
			آیا فضاهای کاری تمیز و مرتب می باشند؟
			آیا کف ها، فاقد هرگونه زواید، حفره و یا قطعات شل می باشند؟
			آیا راهروها و معابر فاقد هرگونه مانع در مسیر می باشند؟
			آیا راهروها و معابر به وضوح علامت گذاری شده اند؟
			آیا اطراف پرتگاهها، دهانه های باز و بالای مخازن و تانکها با نرده یا پوشش مناسب محافظت شده اند؟
دهانه های روی کف ها و دیوارها			
			آیا درها و مسیرهای نردبانی با نرده مناسب حفاظت گذاری شده اند؟
			آیا دریچه های موقت روی کف مجهز به نرده استاندارد بوده یا توسط فردی به طور مداوم حفاظت می شود؟
پله ها، نردبان ها، سکوها			
			آیا پلکان و نرده های دستی در شرایط خوبی هستند؟
			آیا نردبان ها فاقد هرگونه نقص می باشند؟
			آیا نردبان ها قبل از استفاده به درستی نصب شده اند؟
			آیا سکوهای دارای بالابر ، مجهز به نرده حفاظتی بوده و ایمن می باشند؟
آسانسور و بالابر			

			آیا از بالابر ها فقط در حد ظرفیت مجاز استفاده می شود؟
			آیا ظرفیت مجاز بر روی انواع تجهیزات بالابر نوشته شده است؟
			آیا تست، بازرسی، تعمیرات و نگهداری اینگونه تجهیزات به طور منظم انجام می شود؟
			آیا سیستم های حفاظت و کنترلی استاندارد بکار گرفته شده است؟
			آیا اپراتورها آموزش های لازم را دریافت نموده اند؟
سروصدا/ صدا			
			آیا وضعیت سروصدای محیط به طور منظم مورد بررسی قرار می گیرد؟
			آیا تجهیزات حفاظت شنوایی در دسترس بوده و خوبی مورد استفاده قرار می گیرد؟
سازه های موقت			
			آیا از سازه های موقت تنها در زمانی استفاده می شود که سازه های دائمی منطقی قابل استفاده نباشند؟
			آیا حفاری ها به طور ایمن انجام شده و از قرار گیری اشیای سنگین در لبه های آن ممانعت شده است؟
تسهیلات کارکنان			
			آیا تسهیلات تمیز و بهداشتی می باشند؟
			آیا تسهیلات به خوبی تعمیر می شوند؟
			آیا تسهیلاتی از قبیل چایخوری و غذاخوری دور از مواد سمی می باشند؟
			آیا تسهیلات شستشوی دستها در دسترس می باشند؟
امکانات پزشکی و کمکهای اولیه			
			آیا کلیه کارکنان می دانند که چگونه در زمان نیاز به متصدی کمکهای اولیه دسترسی داشته باشند؟
			آیا پرسنل کمکهای اولیه می دانند که چه موقع و به کدام بیمارستان یا مرکز درمانی باید ارجاع دهند؟

			آیا در هر شیفت کارکنان آموزش دیده کاربرد حضور دارند؟
			آیا تجهیزات کمکهای اولیه تامین شده بر اساس مقررات قانونی تامین شده اند؟
			آیا امکانات کمکهای اولیه استفاده شده، بلافاصله جایگزین می شوند؟
تجهیزات حفاظت فردی			
			آیا تجهیزات حفاظت فردی مورد نیاز تامین شده و به خوبی نگهداری و مورد استفاده قرار می گیرد؟
			آیا الزامات مربوطه در خصوص اینگونه تجهیزات رعایت شده است؟
			آیا اینگونه تجهیزات قابل اعتماد هستند؟
			آیا صرفا در شرایطی که کنترل یا حذف اصولی مواد و فرایندهای خطر آفرین امکانپذیر نباشد از تجهیزات حفاظت فردی استفاده می شود؟
			آیا فضاهایی که نیازمند تجهیزات حفاظت فردی می باشد به خوبی شناسایی شده و نسبت به نصب علائم هشدار دهنده اقدام شده است؟
حمل و انبار مواد			
			آیا فاصله مشخص و ایمن از راهروها و درها در نظر گرفته شده است؟
			آیا مواد انبار شده پایدار و ایمن هستند؟
			آیا فضاهای انبار شده در مقابل هرگونه ریزش محافظت شده اند؟
			آیا صرفا رانندگان آموزش دیده، مجاز به رانندگی لیفتراک ها می باشند؟
			آیا شارژ باتری ها صرفا در مناطق تعیین شده انجام می شود؟
			آیا برای بارگیری از روی سکوی بارگیری به داخل کامیون با بالعکس ، از تخته های مخصوص (صفحات پل) استفاده می شود؟
			آیا در اطراف مسیرهای ریل گذاری شده تجهیزات و علائم هشدار دهنده مناسب استفاده شده است؟
			آیا حداکثر تحمل بار قفسه ها، کف ها و سقف ها نوشته شده است؟

			آیا حداکثر تحمل بار در خصوص پلاتفورمها و قفسه ها رعایت می گردد؟
			آیا قرقره، طناب، تسمه به میزان کافی تامین شده و در جایگاه مشخص قرار دارند؟
			آیا تسمه ها به صورت روزانه قبل از استفاده مورد بازرسی قرار می گیرند؟
			آیا کلیه زنجیرهای و تسمه های فولادی جدید، تعمیر شده یا تغییر یافته قبل از استفاده تست و کنترل می شوند؟
			آیا پالت ها از نوع صحیح بوده و به خوبی مورد بازرسی قرار می گیرند؟
			آیا پرسنل از روش های صحیح بلندکردن بار را رعایت می کنند؟
			آیا اندازه و شرایط کانتینرها و ظروف به گونه است که از ایجاد مخاطرات برای کارگران جلوگیری شود؟
			آیا آسانسورها، بالابرها، نوار نقاله ها و ... مجهز به علائم هشدار دهنده بوده و به درستی مورد استفاده قرار می گیرند؟

گزارشات:

سوابق بازرسی بیانگر موارد شناسایی شده قبلی بوده و دارای اهمیت خاص می باشند. این سوابق نشان می دهند که تیم بازرسی قبلی روی چه نکاتی تمرکز کرده و یا اینکه چه جاهایی مورد بازرسی قرار نگرفته است. گزارش بازرسی می تواند میزان توجه به مخاطرات محتمل را ترسیم کند. البته نباید بازرسی قبلی تکرار شود. برای اینکه مشخص شود که آیا توصیه های قبلی اجرایی شده یا خیر باید گزارشات بازرسی مورد استفاده قرار بگیرند.

یک بازرسی تا چه مدتی طول می کشد؟

هیچ کس نمی تواند به درستی تخمین بزند که یک بازرسی چقدر طول خواهد کشید. زمان مورد نیاز تابع یافته ها در محیط کار، سوالات درخواست شده و میزان وسعت و پیچیدگی محیط کار می باشد. اگر در حد یک مشاهده شتابزده برای بازرسی وقت صرف کنید قطعا بازرسی تاثیرگذاری نخواهد داشت.

هدف آزاد سازی محیط کار از مخاطرات است. برنامه ریزی باید حاوی موارد زیر باشد:

- چه موقع باید هر محیط یا آیتم مورد بازرسی قرار گیرد؟
- چه کسی بازرسی را باید انجام دهد؟
- در هر محیط و آیتمی تا چه حد از جزئیات باید مورد بازرسی قرار گیرد؟

بازرسی ها در چه بازه زمانی باید تکرار شود؟

میزان بازرسی ها به چندین عامل بستگی دارد:

- فرکانس رسمی بازرسی ها که ممکن است توسط قانون گزار تعیین شده باشد.
- سوابق حوادث و شبه حوادث در گذشته
- تعداد و حجم عملیات کاری مختلف
- نوع تجهیزات و فرایندهای کاری: موارد خطر آفرین یا دارای پتانسیل ایجاد مخاطرات ممکن است به بازرسی بیشتری احتیاج داشته باشند.
- تعداد شیفت ها: میزان فعالیت در هر شیفت ممکن است متفاوت باشد.
- فرایندها و ماشین آلات جدید

خطرات بزرگ یا محیط های با ریسک بالا به توجه بیشتری احتیاج دارند.

توصیه می شود که میزان بازرسی ها با میزان جلسات کمیته همخوانی داشته باشد. اما توجه داشته باشید که بازرسی ها دقیقا قبل از زمان برگزاری جلسات کمیته انجام نشود بلکه حداقل یک هفته قبل باشد. این فرصت یک هفته ای باعث می شود تا موارد جزئی مرتفع شده و لذا کمیته بر روی مواردی که به اقدامات مهمتری نیاز دارد تمرکز خواهد نمود.

فرایند بازرسی - بازرسی ها چگونه انجام می شوند؟

قبل از شروع بازرسی در خصوص مسیر بازرسی بحث و بررسی کنید. مسیرهایی که اعضای تیم بازرسی طی می کنند و موارد مورد جستجو را مرور کنید. به عنوان مثال: در حین بازرسی و قبل از رسیدن به

محیط پر سروصدا جمع شوید. این مورد باعث می شود تا نیاز به دادزدن، تکان دادن دست و روشهای نامطلوب ارتباطی بین اعضای تیم بازرسی حذف شود.

در صورت نیاز از تجهیزات حفاظت فردی مورد نیاز استفاده کنید. اگر تجهیزات حفاظت فردی ندارید یا نمی تواند تهیه کنید وارد محیط نشوید و آن را به عنوان یک محدودیت در حین بازرسی ثبت کنید. محیط مذکور را بعد از تهیه تجهیزات حفاظت فردی مورد بازرسی قرار دهید.

مشاهدات در بازرسی:

هرگونه انحراف از روشهای کاری معمول را مورد توجه قرار دهید. به عنوان مثال بنویسید: "یک کارگر مشاهده شد که با ماشین بدون حفاظ کار می کرد." هرگز از اطلاعات بدست آمده از بازرسی برای اقدامات انضباطی استفاده نکنید.

بعضی از خطاهای مرسوم در محیط های کاری عبارتند از :

- استفاده بدون مجوز از ماشین آلات و ابزار
- تخطی از سرعت نایمن یا سایر روشهای ایمن انجام کار
- برداشتن حفاظها و یا دیگر تجهیزات ایمنی یا غیرفعال کردن آنها
- استفاده از ابزار و تجهیزات معیوب یا استفاده نادرست از آنها
- به کاربردن دست یا بدن به جای ابزار های مختلف یا چوب دستی
- بارزدن بیش از اندازه، چیدمان زیاد یا بارگیری نامتعادل مواد، بلندکردن و حمل نامناسب مواد
- تعمیر یا تنظیم ماشین آلات در حال کار، تحت فشار یا متصل به جریان برق
- استفاده نکردن ، عدم نگهداری یا استفاده نامناسب از وسایل حفاظت فردی یا سایر تجهیزات ایمنی
- ایجاد شرایط نایمن ، غیر بهداشتی یا تهدید کننده سلامت از قبیل عدم رعایت بهداشت فردی، استفاده از هوای فشرده برای تمیز کردن لباس، نظم ونظافت نامناسب و استعمال دخانیات در مکانهای غیرمجاز
- استقرار یا کارکردن در زیر بارهای معلق، داربستها، محورهای متحرک و دریچه های باز

اصول بازرسی :

در هنگام بازرسی اصول زیر را رعایت کنید:

- به خطرات فوری توجه ویژه ای داشته باشید. سایر موارد می توانند در انتظار گزارش نهایی باشند.
- هر ایتیم مخاطره آمیزی که صرفا با تعمیر به وضعیت ایمن و استاندارد می رسد را غیرفعال (خاموش) و لاک اوت کنید.
- تجهیزات را راه اندازی نکنید. این کار را به اپراتور محول کنید. اگر اپراتور با مخاطرات راه اندازی دستگاه آشنایی کامل ندارد باید دلوپس شد. از آنجایی که اطلاعات کافی برای قضاوت در خصوص سطح ایمنی ندارید پس از هیچ آیتمی چشم پوشی نکنید.
- بالا، پایین و داخل را به دقت مشاهده کنید. روشمند و کامل بازرسی کنید. بازرسی را با یک نگاه گذرا خراب نکنید.
- صراحتا هر خطر را توصیف کنید و محل دقیق آن با خط درشت ثبت کنید. این نکات را قبل از آنکه فراموش نشود در سوابق ثبت کنید. اگر بازرسی به صورت منقطع می باشد مواردی که تست کرده یا نکرده اید را دقیقا مشخص کنید.
- سوالات خود را مطرح کنید اما نه در خصوص فعالیتهای منقطع و غیرضروری. این ممکن است با ارزیابی موثر عملیات شغلی تداخل داشته باشد و حتی موقعیت دارای پتانسیل خزر ایجاد کند.
- به شرایط دینامیک و استاتیک شغلی مورد بازرسی توجه داشته باشید. اگر ماشین مورد بازرسی در وضعیت غیرفعال قرار دارد بازرسی را به زمان فعالیت ماشین موکول کنید.
- در خصوص موارد درگروه بحث و بررسی کنید: هنگام مشاهده محیط کار، فرایندها و تجهیزات بررسی کنید که آیا در اثر این وضعیت می تواند مشکل، خطر یا حادثه ای ایجاد شود. همچنین اقدام اصلاحی یا روش کنترلی را تعیین کنید.
- انتظار نداشته باشید که صرفا از طریق حواس خود بتوانید کلیه مخاطرات محیط کار را تشخیص دهید. ممکن است ناچار باشید از تجهیزات پایشی برای تعیین میزان مواجهه با مواد شیمیایی، صدا، اشعه و عوامل بیولوژیک استفاده کنید.
- اگر به طور واضح قادر به توصیف وضعیت نیستید عکس بگیرید یا وضعیت مورد نظر را ترسیم کنید.

گزارش نهایی حاوی چه نکاتی باید باشد؟

برای تدوین گزارش، ابتدا کلیه موارد تمام شده گزارشات قبلی را در گزارش جدید کپی کنید. سپس شرایط نایمن و روشهای کنترل پیشنهادی را ثبت کنید. در بالای صفحه نام قسمت یا محل بازرسی شده، تاریخ بازرسی، نام و عنوان اعضای تیم بازرسی را ثبت کنید. آیتم ها را به صورت زیر هم شماره گذاری کنید و بر اساس برنامه انتخاب شده خطرات هر آیتم را طبقه بندی کنید.

موارد مشخص شده را دقیقاً بیان کنید و موقعیت آن را مشخص کنید. به جای عبارت: "ماشین بدون حفاظ" از این عبارت استفاده کنید: "بی حفاظ بودن پولی شماره ۶ دستگاه تراش ساختمان شمالی."

موارد پیش بینی نشده در چک لیست را نیز حتماً ثبت کنید. حتی شرایط یا رفتاری که در حین بازرسی اصلاح شده اند را نیز ثبت کنید. موارد باقیمانده از بازرسی های قبلی را به عنوان موارد تکراری ثبت کنید.

سطح بندی خطرات مشاهده شده :

برای تعیین فوریت اقدام اصلاحی، خطرات مشاهده شده را به ترتیب زیر اولویت بندی کنید.

A : خطر عمده : نیازمند اقدام فوری: شرایط یا رفتاری که پتانسیل از دست دادن زندگی، اعضای بدن یا بخش وسیعی از ساختمان، تجهیزات و مواد را داشته که نیازمند اقدام اصلاحی فوری می باشد. در این موارد فعالیت قسمت باید تا زمان اقدام اصلاحی متوقف گردد. مثال ۱ : کارگر شستشوی پنجره در طبقه سوم بدون کمر بند ایمنی در حالی که به صورت آویزان از یک دست مشغول کار بود مشاهده شد. مثال ۲ : کارگران در عمق ۳ متری داخل کانال حفر شده با دیوارهای عمومی و بدون تجهیزات حفاظتی یا سطح شیبدار مشاهده شدند. مثال ۳ : کارگران ساختمانی در ارتفاع ۵ متری بر روی داربست فاقد نرده حفاظتی و بدون کمر بند ایمنی مشغول به کار مشاهده شدند.

B : خطر جدی : نیازمند اقدام در زمان کوتاه: شرایط یا رفتاری که پتانسیل جراحت، آسیب جدی یا بیماری دارد که اقدام اصلاحی در اسرع وقت بایستی انجام شود. مثال ۱ : لیفت تراک در منطقه بارگیری در یک نقطه کور بدون توقف دور می زند. مثال ۲ : در سطح طبقه همکف در مسیر تردد کارکنان

مقداری روغن ریخته شده است. مثال ۳: تعدادی از کارگران در حال سیگار کشیدن در منطقه قابل اشتعال انبار مشاهده شدند.

C: خطر جزیی - نیازمند اقدام در زمان طولانی: شرایط یا رفتاری که احتمالاً دارای پتانسیل آسیب جسمانی غیرناتوان کننده یا صدمه غیر مخرب به دارایی ها را دارند. هر چند شرایط اضطراری نیست اما اقدام اصلاحی بایستی بدون تاخیر انجام گردد. مثال ۱: کارگران برای امور غیر شغلی از چکش با سر شل استفاده می کنند. مثال ۲: کارگران یک فایل سنگین را بدون استفاده از ابزار مخصوص حمل فایل جابجا می کنند. مثال ۳: کیسول های اکسیژن و استیلن در کنار یکدیگر در محیط ضد حریق با تهویه خوب و دارای کلاهک انبار شده اند.

بعد از سطح بندی خطرات، مدیریت را به طور مختصر در جریان مشکلات قرار دهید. در واقع، مدیریت باید قادر به درک و ارزیابی مشکلات بوده و آنها را اولویت بندی نموده و تصمیم مناسب را اتخاذ کند. در صورت نیاز فوراً اقدام کنید. چنانچه اقدام دایمی نیازمند صرف زمان می باشد تدابیر موقتی از قبیل کشیدن نوار خطر در اطراف منطقه خطر، تگ اوت و نصب علائم هشدار دهنده را انجام دهید.

بعد از هر خطر لیست شده، اقدام اصلاحی و مهلت رفع نقص را تعیین کنید. هر یک از اعضای تیم بازرسی بایستی دقت، وضوح و کامل بودن گزارش را مورد بررسی قرار دهد.

ارسال گزارش بازرسی ایمنی برای چه کسانی ضرورت دارد؟

- مدیریت
- سرپرستان مرتبط
- اعضای کمیته ایمنی و بهداشت حرفه ای
- نماینده کارگران
- مدیر یا هماهنگ کننده امور ایمنی و بهداشت حرفه ای
- سرپرست قسمت تعمیرات و نگهداری
- سایر افراد پیش بینی نشده حسب مورد

پیگیری و پایش نتایج بازرسی:

اطلاعات حاصل از بازرسی روتین را مرور کنید و مواردی که نیاز به اقدام اصلاحی فوری دارد را مشخص کنید. آنالیز گزارشات بازرسی ممکن است منجر به موارد زیر شود:

- اولویت اقدامات اصلاحی
- بازنگری در شیوه ایمن انجام کار
- تعیین علت وقوع حوادث در محل های خاص اتفاق
- نیاز به آموزش در مناطق خاص
- محل ها و تجهیزات نیازمند تجزیه و تحلیل عمقی خطر

در مواردی از قبیل احداث یا بهسازی ساختمان ها یا خرید تجهیزات جدید، پیگیری اقدام اصلاحی مستلزم صرف زمان قابل توجه خواهد بود. روند پیشرفت در اجرای توصیه ها و بخصوص نیاز به برگزاری دوره ها و جلسات آموزشی کارکنان بایستی توسط کمیته ایمنی و بهداشت مورد پیگیری قرار گیرد. همچنین مسئولیت بررسی اطلاعات حاصل از بازرسی های روتین به عهده کمیته مذکور می باشد. در نتیجه برنامه موثر ایمنی و بهداشت در مسیر روبه بهبود مستمر حرکت خواهد کرد.

نتیجه گیری :

معاینه و بررسی سیستماتیک محیط کار نیازمند برنامه بازرسی ایمنی می باشد. بازرسی ها زمانی تاثیرگذار خواهند بود که برنامه ریزی شده و سازمان یافته باشند. بازرسان بایستی دانش و اطلاعات کافی در زمینه بازرسی و استاندارد های مربوط به محل مورد بازرسی داشته باشند.

نمونه گزارش بازرسی :

نام محل مورد بازرسی:	تاریخ بازرسی:	ساعت بازرسی:
قسمت / منطقه تحت پوشش:		

پیگیری های بعدی			مشاهدات				
تاریخ	اقدام انجام شده	مسئول مربوطه	اقدام توصیه شده	شدت خطر : A - B - C	آیتم تکراری : بله - خیر	خطر/خطرات مشاهده شده	آیتم/موقعیت
بازرس:			گیرنده رونوشت :				

منابع :

۱. <https://www.ccohs.ca/oshanswers/prevention/effectiv.html>

۲. http://www.worksafebc.com/publications/health_and_safety/by_topic/assets/pdf/safety_inspections.pdf

گردآوری و ترجمه : علی جعفری - کارشناس رسمی دادگستری در رشته حوادث ناشی از کار - استان قزوین (alijafarie1353@gmail.com) - زمستان ۱۳۹۴

